

ע"פ 5369/13 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 5369/13

לפני: כבוד הנשיאה מ' נאור
כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט מ' מזוז

המערער: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב-
יפו
מיום 16.6.2013 בתפ"ח 42334-07-12 שניתן על ידי
כבוד
השופטים: נ' אחיטוב, מ' דיסקין, ר' בן-יוסף

תאריך הישיבה: י"ט בכסלו התשע"ה (11.12.2014)

בשם המערער: עו"ד צדוק חוגי

בשם המשיבה: עו"ד ארז בן ארויה

בשם שירות המבחן למבוגרים: גב' ברכה וייס

פסק-דין

הנשיאה מ' נאור:

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופטים נ' אחיטוב, מ' דיסקין ו-ר' בן-יוסף) אשר גזר על המערער עונש מאסר בפועל לתקופה של 10 שנים בניכוי ימי מעצרו; 18 חודשי מאסר על-תנאי שלא יעבור תוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר עבירת פשע לפי סימן ה' לפרק י' לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); 12 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור תוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר עבירת עוון לפי סימן ה' לפרק י' לחוק; ותשלום של 50,000 ש"ח כפיצוי לאחת מנפגעות העבירה.

כתב האישום

2. המערער והמשיבה הגיעו להסדר טיעון במסגרתו הוגש כתב אישום מתוקן. כתב האישום המתוקן יחס למערער, במסגרת שני אישומים שונים, ריבוי עבירות אינוס בן משפחה וריבוי עבירות מעשה מגונה בבן משפחה. אציין כי במסגרת האישום השני בו הורשע המערער בביצוע מעשה מגונה בבן משפחה נפלה טעות בציון סעיפי החוק הרלוונטיים. במקור נכתב בהכרעת הדין, כמו גם בכתב האישום המתוקן עליו נסמכה, כי המערער הורשע בעבירת מעשה מגונה בבן משפחה לפי סעיף 351(ג)(2) לחוק, יחד עם סעיף 348(א)(1) בנסיבות סעיף 345(א)(3). ברם סעיף 351(ג)(2) לחוק מפנה לסעיף 348(ב) (ולא לסעיף 348(א)) וכלל אין סעיף 348(א)(1). הכוונה במקרה זה הייתה ככל הנראה לסעיף 351(ג)(1) לחוק אשר מפנה לסעיף 348(א), המפנה בתורו לסעיף 345(א)(3). אציין שזוהי הגרסה ה"פחות חמורה" של עבירת ביצוע מעשה מגונה בבן משפחה וכי בכל מקרה אין בדבר כדי לשנות מהכרעתי בערעור כפי שתובא להלן.

3. המערער נשוי לאחותה של א.ש. כתב האישום נוגע לשתיים מבנותיה של זו האחרונה - מ.ש (להלן: הבת הגדולה), ילידת 1989 ו-נ.ש (להלן: הבת הצעירה), ילידת 2000. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום התגוררו השתיים עם משפחתן בעיר אשדוד בעוד שהמערער התגורר עם משפחתו בעיר תל אביב.

4. על פי עובדות סעיף האישום הראשון במהלך השנים 1999-2002 או בסמוך לכך, בילתה הבת הגדולה בסופי השבוע ובחגים בדירתם של המערער ומשפחתו בתל-אביב (להלן: הדירה) ולנה שם. במהלך התקופה האמורה, מאז שמלאו לה 10 שנים ועד שמלאו לה 13 שנים, או בסמוך לכך, לרוב בשעות הלילה ובעת שישנה בסלון או בחדר הילדים שבדירה, ביצע בה המערער שורה של עבירות מין כמפורט להלן:

(א) במהלך התקופה ועד לשנת 2000, אז מלאו לה 11 שנים, במספר רב של הזדמנויות, ניגש אליה המערער כשהוא לבוש בתחתונים, הפשיט אותה מבגדיה, נגע, ליטף ונישק את בטנה ואת החלק התחתון של גופה, נגע באיבר מינה וליקק אותו, תוך שאמר לה: "בואי, אני אעשה לך כיף". משמלאו לה 11 שנים, בנוסף למתואר לעיל, נגע המערער גם בחזה ונישק אותו. המערער ביצע מעשים אלו לשם גירוי, סיפוק, או ביזוי מיניים.

(ב) במספר מקרים במהלך התקופה בעל אותה המערער, שלא בהסכמתה, בכך שהחדיר את אצבעותיו לתוך איבר מינה. משהתלוננה בפניו כי כואב לה וביקשה שיחדל ממעשיו, ליטף אותה המערער, אמר לה "הינה, עכשיו אני אעשה לך נעים והכל יעבור", וליקק את איבר מינה.

(ג) בשתי הזדמנויות במהלך התקופה אחז המערער בידה והניחה על איבר מינו. המערער ביצע מעשים אלו לשם גירוי, סיפוק או ביזוי מיניים.

(ד) בשנת 2001 או בסמוך לכך, עת הייתה כבת 12 שנים, הפשיט אותה המערער מבגדיה, נגע בגופה וליקק את איבר מינה. בהמשך, נטל המערער את ידה, הניחה על איבר מינו, מעל לתחתוניו, ואמר לה "תגע". הבת הגדולה עשתה כפי שביקש עד אשר הגיע המערער לפורקן מיני. המערער ביצע את המעשים האמורים לשם גירוי, סיפוק או ביזוי מיניים.

(ה) באחת השבתות של שנת 2002, עת הייתה בת כ-13 שנים, שב המערער בגפו לדירה מביקור בבית הכנסת ונכנס לחדר הילדים בו נחה הבת הגדולה, שחשה שלא בטוב. לאחר שאמרה לו שהיא במחזור הפשיט אותה המערער מבגדיה, אמר לה "עכשיו את תרגישי טוב" ונגע בגופה, ליטף את חזה, נישק אותה וליקק את איבר מינה. הבת הגדולה ניסתה להזיז את המערער ואמרה לו "די, מה יש לך? מה יש לך?" ובתגובה השיב המערער "מה אכפת לך? אני אוהב את זה". המערער ביצע את המעשים האמורים לשם גירוי, סיפוק, או ביזוי מיניים.

לפי האישום, בכל מעשיו אלה ביצע המערער במהלך התקופה מעשי אינוס ומעשים מגונים בבת משפחה בהיותה קטינה שטרם מלאו לה 14 שנים.

5. על פי עובדות סעיף האישום השני בתחילת 2012 או בסמוך לכך, במועד שאינו ידוע במדויק, שהתה הבת הצעירה (שהייתה אז כבת 12 שנים) בדירת המערער במשך סוף השבוע. ביום שבת, בתום ביקור בבית הכנסת, צעדו המערער, בנו והבת הצעירה אל עבר הבנין בו שוכנת הדירה. בהגיעם לבנין, הזדרז בנו של המערער ונכנס לדירה. באותו שלב, ובעוד המערער והבת הצעירה עולים יחדיו במדרגות הבנין, נגע המערער בחזה מעל לבגדיה ואמר לה "גדל לך". זאת לשם גירוי, סיפוק או ביזוי מיניים. לפי האישום, במעשה זה ביצע המערער מעשה מגונה בבת משפחה בהיותה קטינה שטרם מלאו לה 14 שנים.

ההליכים בבית המשפט המחוזי

6. ביום 5.2.2013 הורשע המערער בעבירות שתוארו לעיל על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן. במסגרת הסדר הטיעון בין הצדדים הוסכם כי יתקבל תסקיר של שירות המבחן בעניינו של המערער וכן תסקיר נפגעת עבירה בעניינה של הבת הגדולה. בעניין העונש הוסכם כי המשיבה תבקש להשית על המערער עונש של 11 שנות מאסר בפועל, מאסר על-תנאי וקנס וכי המערער יהיה חופשי לבקש עונש נמוך יותר. עוד הוסכם כי המערער ישלם פיצוי בגובה 50,000 ש"ח לבת הגדולה.

7. תסקיר שירות המבחן בנוגע למערער שהוגש לבית המשפט המחוזי העלה כי הוא בן 57 וללא עבר פלילי. קצינת המבחן התרשמה כי המערער אמנם לוקח אחריות על עצם ביצוע העבירות בהן הורשע אך בד בבד הוא מגלה כשל אמפתי ביחס לקורבנות העבירה ולהשלכות מעשיו על חייהן. צוין כי לקיחת האחריות של המערער על מעשיו אינה אמיתית וכי הוא אינו בעל מוטיבציה פנימית לקבלת טיפול. להערכתה של קצינת המבחן למערער יש קושי בשליטה על דחפיו המיניים ובכך יש משום גורם סיכון להישנות התנהגות מינית פוגענית מצדו כלפי קטינים. לאור כל האמור הגיעה קצינת המבחן לידי מסקנה כי המערער אינו פנוי לתהליך טיפולי משמעותי ולכן נמנעה ממתן המלצה טיפולית בעניינו.

8. במסגרת גזר הדין בחר בית המשפט המחוזי לפעול בהתאם להוראות סעיף 40ג לחוק ולקבוע עונש כולל עבור כל האירועים בהם היה המערער מעורב. זאת נוכח מספר האירועים, הדמיון ביניהם וכדי להגיע לענישה מידתית. בטרם קבע את עונשו הכולל של המערער, וגם כן בהתאם למצוות סעיף 40ג לחוק, פנה קודם בית המשפט המחוזי למלאכת קביעת מתחמי הענישה ההולמים בכל אחד מן האירועים הרלוונטיים. בהתאם להוראות סעיף 40ג לחוק, התייחס בית המשפט לערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות ולמידת הפגיעה בהם, למדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים ולנסיבות הקשורות בביצוע העבירות. בהתייחסו לערכים המוגנים ולמידת הפגיעה בהם, ציין בית המשפט המחוזי כי עבירות מין המבוצעות כנגד קטינים בני משפחה הן חמורות במיוחד ומחייבות מענה ענישתי הולם המבטא את שאת הנפש של החברה מהן. באשר למדיניות הענישה הנהוגה נסמך בית המשפט המחוזי על מספר פסקי דין של בית משפט זה בהם לשיטתו במקרים דומים לאלו של המערער נקבע עונש מאסר בפועל של בין 8 ל-12 שנים. לבסוף, בכל האמור בנסיבות ביצוע העבירות בהן הורשע המערער, התייחס בית המשפט המחוזי בעיקר לנזק שנגרם לנפגעות העבירה. בהסתמך על התסקיר שהוגש בעניינה, תיאר בית המשפט את הנזקים הנפשיים שנגרמו לבת הגדולה כתוצאה ממעשי המערער - נזקים אשר פגעו ברוב תחומי חייה ומקשים על תפקודה ברמה הבסיסית ביותר. בעניינה של הבת הצעירה אמנם לא הוגש תסקיר קורבן עבירה אך בית המשפט ציין שגם בלעדיו אין מניעה לקבוע כי מעשי המערער הותירו חותם קשה בנפשה. נסיבות נוספות שציין בית המשפט המחוזי הן הנזק הצפוי בעבירות מין כנגד קטינים במשפחה בדמות הפגיעה בנפשם ובהתפתחותם; האופן בו ניצל המערער את מעמדו כקרוב משפחה ואת יחסיו עם שתי הבנות; ואת האכזריות וההתעללות שבמעשי המערער אשר באו לידי ביטוי בהתעלמותו מאותות המצוקה של שתיהן בזמן ביצוע המעשים. על בסיס כל אלו קבע בית המשפט המחוזי מתחם ענישה של בין 3 ל-5 שנות מאסר לכל אחד מהאירועים בהם אנס המערער את הבת הגדולה; מתחם ענישה של בין 2 ל-4 שנות מאסר לכל אחד מהאירועים בהם ביצע המערער מעשים מגונים בבית הגדולה; ומתחם ענישה של עד 2 שנות מאסר לגבי האירוע מושא סעיף האישום השני בו ביצע המערער מעשה מגונה בבית הצעירה.

בבואו לגזור את עונשו הכולל של המערער בהתבסס על מתחמי הענישה האמורים ציין בית המשפט המחוזי כי נתן משקל לקולה לחלופי הזמן (כ-11 שנים) ממועד ביצוע המעשים הכלולים באישום הראשון; לכך שהמערער הודה באישומים באופן שחסך את עדות נפגעות העבירה; לעברו הפלילי הנקי של המערער; למצבו הרפואי; להשפעת העונש על משפחתו; ולכך שפנה באופן יזום לקבלת טיפול. לעומת זאת, כשיקולים לחומרה בקביעת העונש, הזכיר בית המשפט המחוזי את תסקיר שירות המבחן לפיו לקיחת האחריות של המערער אינה אמיתית ואת הצורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות מין כנגד קטינים בני משפחה. בהתחשב בכל אלו גזר בית המשפט את עונשו של המערער כפי שתואר.

9. המערער העלה מספר טענות נגד הכרעתו של בית המשפט המחוזי. ראשית טען כי נפל פגם מהותי בכתב האישום המתוקן שהוגש נגדו. לשיטת המערער הוא לא יכול היה להיות מואשם ומורשע בביצוע עבירות מין במשפחה שכן הוא אינו דודן הביולוגי של שתי הבנות אלא בעלה של דודתן הביולוגית. לאור זאת נטען כי לכל היותר ניתן היה לייחס למערער עבירות מין "רגילות", ללא הנסיבה המחמירה של היותו בן משפחה. פגם זה, כך לפי המערער, מחייב את תיקונו של כתב האישום והחזרת התיק לדיון בבית המשפט המחוזי. טענתו השנייה של המערער התבססה על פסקי דין קודמים של בית משפט זה, מהם לשיטתו ניתן ללמוד כי בית המשפט המחוזי סטה ממדיניות הענישה הנוהגת בהרשעה במקרים דומים למקרה שלו. שלישית התייחס המערער לתסקיר שנערך בעניינו ולכשלים שנפלו בו. הכשל העיקרי בתסקיר, כך לפי המערער, בא לידי ביטוי בהימנעות קצינת המבחן ממתן המלצה כלשהי לגביו. לשיטתו אחת הסיבות לכך נובעת מטעות של קצינת המבחן אשר ציינה בתסקיר כי המערער ביצע את העבירות בהן הורשע במשך תקופה רציפה בין השנים 1999 ל-2012 ולא כפי שאירע בפועל, בין השנים 1999 ל-2002 ובנפרד בשנת 2012. עוד נטען כי התסקיר נמנע מלפרט את ההשלכות הצפויות של עונש מאסר על המערער. לטענת המערער כשלים אלו מחייבים קבלה של תסקיר משלים בעניינו וגזירת עונשו מחדש על ידי בית המשפט המחוזי. לבסוף טען המערער כי בית המשפט המחוזי התעלם ממספר נסיבות לקולה בעניינו, ובהן העובדה שהודה במיוחס לו ובכך חסך את עדויותיהן של קורבנותיו; העובדה שהחל בתהליך טיפולי ושיקומי; עברו הפלילי הנקי; ומצבו הבריאותי.

10. המשיבה ביקשה לסמוך ידיה על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. לשיטתה אין לקבל את הפרשנות המצמצמת שהמערער מבקש לייחס למונח "דוד" המופיע בסעיף 351 לחוק העוסק, בין היתר, בעבירות מין במשפחה. לביסוס טענתה כי לצורך עבירות מין במשפחה גם בעלה של הדודה הביולוגית ייחשב כבן משפחה, הסתמכה המשיבה על פסק דינו של בית משפט זה בע"פ 4524/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(2) 522 (2004) (להלן: עניין פלוני) בו נדונה והוכרעה שאלת פרשנות המונח "דוד". בעניין התסקיר טענה המשיבה כי בא כוחו הקודם של המערער שייצג אותו בפני בית המשפט המחוזי לא טען דבר לעניין זה וכי בכל מקרה התסקיר המשלים והערכת המסוכנות שנערכו לגבי המערער לקראת הדיון בפניו מצביעים בבירור על כך שאין הוא מתאים למסגרת טיפולית. עוד טענה המשיבה כי העונש שהושת על המערער אינו סוטה ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים כפי שבאה לידי ביטוי בפסיקתו של בית משפט זה.

11. כאמור, לקראת הדיון הוגשו לנו חוות דעת והערכת מסוכנות מטעם המרכז להערכת מסוכנות ותסקיר משלים מטעם שירות המבחן. התרשמותם של שני גורמים אלו מן המערער הייתה דומה. המרכז להערכת מסוכנות העריך כי מסוכנותו של המערער לקורבנות זרים היא "בינונית-נמוכה" אשר עשויה לעלות לכדי "בינונית" לקורבנות מוכרים ולבני משפחה. זאת בהסתמך, בין היתר, על כך שביצע מעשים דומים כלפי שתי קרובות משפחה בהפרש של כ-10 שנים בין הפגיעות; על כך שביצע את המעשים בעוד בני משפחה אחרים שוהים בקרבתו; על התרשמות מערכת המסוכנות כי לקיחת האחריות מצד המערער היא חלקית בלבד; ועל כך שאינו מגלה כל תובנה באשר לגורמים שהובילו אותו לביצוע העבירות. במסגרת התסקיר המשלים של שירות המבחן צוין במפורש כי מעשי המערער בוצעו על פני תקופה שאינה רציפה. נמסר בתסקיר כי אין מקום להמליץ על קיצור מאסרו של המערער בהתבסס, בין היתר, על כך שלא חל שינוי בלקיחת האחריות המצומצמת שלו על מעשיו ועל כך שהוא משליך על הבת הגדולה אחריות, יוזמה והתנהגות מינית פרובוקטיבית שהובילו לשיטתו לביצוע המעשים בהם הורשע.

12. אין מקום להתערב בהכרעתו של בית המשפט המחוזי. המערער הורשע בדין בביצוע עבירות מין חמורות בשתיים מבנות משפחתו הקטניות והעונש שהוטל עליו אינו חורג ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים.

13. סעיף 351(ה) לחוק, בנוסחו בעת ביצוע העבירות בהן הורשע המערער, מגדיר "בן משפחה" לצרכי הרשעה בביצוע עבירות מין במשפחה כ:

"(1) [...]

(2) מי שמלאו לו חמש עשרה שנים והוא אחד מאלה: אח או אחות; אח או אחות חורגים; דוד או דודה; גיס או גיסה [...]"

כפי שטענה המשיבה, שאלת פרשנות המונח "דוד" המופיע בהגדרה הוכרעה בעניין פלוני. בעניין זה, שעובדותיו דומות מאוד לעניינינו, ערער אדם על הרשעתו בביצוע מספר עבירות מין בבנות אחותה של אשתו, בטענה כי אין לראותו כדודן של נפגעות העבירה כמשמעות המונח בסעיף 351(ה) לחוק. בדחייתו את הערעור עמד בית משפט זה הן על הפרשנות הלשונית המקובלת של המונח "דוד" ככוללת גם את בעלה של אחות האב או האם והן על תכליתו של סעיף 351 לחוק שנועד להביא להחמרה בעונשיהם של מבצעי עבירות מין כלפי קטנים על ידי קרוביהם תוך כדי ניצול הקשר המשפחתי (עניין פלוני, פסקאות 3-6 לפסק דינו של השופט מצא). אציין כי בניגוד למה שנטען בפנינו בדיון על-פה, שני התיקונים שנעשו לסעיף 351 לחוק בשנת 2005 ובשנת 2007 רק הרחיבו את תחולתו כך שכלול גם את המושגים "אומן" ו"אח או אחות חורגים" בתוך ההגדרה של "בן משפחה" (ראו בהתאמה חוק העונשין (תיקון מס' 85), התשס"ה-2005, ס"ח 2017 וחוק העונשין (תיקון מס' 94), התשס"ז-2007, ס"ח 2096). לכך אין כל השפעה על פרשנות המונח "דוד" כפי שנתקבלה בעניין פלוני שקדם לתיקונים והיא בעינה עומדת.

ההכרעה בעניין פלוני ישימה באופן מלא לעניינינו של המערער. די בכך שהוא בעלה של דודתן הביולוגית של שתי הבנות על מנת שייחשב דודן של השתיים לצרכי סעיף 351 לחוק. יתרה מכך, וכאמור למעלה מן הדרוש, ראייתו של המערער כבן משפחתן של שתי הבנות משרתת את תכלית סעיף 351. זאת לאור העובדה שהעבירות שביצע המערער נעשו תוך כדי ניצול הקשר המשפחתי בינו לביןן. כפי שעולה מכתב האישום ומגזר דינו של בית המשפט המחוזי, העבירות בוצעו בזמן שהשתיים שהו בדירתו של המערער, במהלך ביקורן אצל קרובי משפחתן, וכי למצער במקרה של הבת הגדולה מדובר היה בנוהג קבוע של בילוי סופי שבוע וחגים בדירה. לאור זאת, ניתן לקבוע ללא קושי שהמערער הוא אכן דודן - ולכן גם בן משפחתן - של נפגעות העבירה לצרכי הרשעתו בביצוע העבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

14. גם את טענתו של המערער לסטייה ממדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים אין לקבל. כידוע, אין ערכאת הערעור נוטה להתערב בעונש שנקבע על ידי הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים, בהם באה לידי ביטוי סטייה קיצונית מרמת הענישה הראויה (ראו ע"פ 2626/13 אל צופי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 לפסק דיני וההפניות שם (6.1.2015)). כאמור, המערער הצביע על מספר פסקי דין של בית משפט זה בהם לשיטתו במקרים דומים לשלו הוטל עונש קל יותר מזה שהוטל עליו. אכן, בפסקי דין אלו, הדומים במובנים מסוימים לעניינינו של המערער, הוטל עונש קל יותר. כך לדוגמה בע"פ 4327/12 פלוני נ' מדינת ישראל (5.6.2013) נדחה ערעורו של אדם על עונש של 7 שנות מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על-תנאי ופיצוי של 50,000 ש"ח שהושת עליו לאחר שהורשע בביצוע שורה של עבירות מין בנכדתו. אלו כללו ריבוי עבירות אינוס קטינה, ריבוי עבירות תקיפה מינית באדם שטרם מלאו לו 16 שנים, ריבוי

עבירות אינוס בת משפחה וריבוי עבירות מעשה מגונה בבת משפחה. בית משפט זה מצא כי בית המשפט המחוזי נתן משקל הולם בגזר הדין לשיקולים לחומרה בדמות התדירות הגבוהה בה נעשו המעשים, על פני תקופה בת שלוש שנים, ולכך שהמערער לא הודה במיוחס לו ולא הביע חרטה. מנגד צוין כי סביר להניח שעל המערער היה מוטל עונש כבד יותר לו היה נמצא אשם בביצוע עבירות מין בקטניות נוספות שעדויותיהן נשמעו במהלך המשפט. באופן דומה בע"פ 5271/09 פלוני נ' מדינת ישראל (17.5.2011) נדחה ערעורו של אדם על עונש של 6.5 שנות מאסר בפועל, שנתיים מאסר על-תנאי ופיצוי של 150,000 ש"ח שהושת עליו לאחר שהורשע בביצוע מספר עבירות מין בנכדתו. אלו כללו עבירת ניסיון אינוס בת משפחה, עבירת ניסיון ביצוע מעשה סדום בבת משפחה, וריבוי עבירות מעשה מגונה בבת משפחה. נקבע כי אין מקום להתערב בעונש שקבעה הערכאה הדיונית אשר התחשבה גם בעברו הפסיכיאטרי של המערער שהיה הולם קרב.

לעומת זאת, ניתן למצוא מקרים דומים לאלו של המערער, ועל כך הסתמך גם בית המשפט קמא, בהם הוטל עונש חמור יותר מזה שהוטל עליו. כך לדוגמה בע"פ 6877/09 פלוני נ' מדינת ישראל (25.6.2012) נדחה ערעור על עונש של 12 שנות מאסר בפועל, שנתיים מאסר על-תנאי ופיצוי של 50,000 ש"ח שהושת על המערער לאחר שהורשע בביצוע עבירות מין בגיסתו הקטינה. אלו כללו עבירת ניסיון אינוס בת משפחה ושתי עבירות של מעשה מגונה בבת משפחה. נקבע כי אין מקום להתערב בגזר הדין וזאת מאחר שנלקחו בו בחשבון כל השיקולים הרלוונטיים, לרבות הערכת המסוכנות הבינונית שיוחסה למערער, סירובו לקחת אחריות על מעשיו (אשר הביא גם את שירות המבחן להימנע ממתן המלצה בעניינו) וצרכי ההרתעה. עוד אזכיר את פסק דינו של בית משפט זה בע"פ 6352/10 מדינת ישראל נ' פלוני (15.10.2012) בו הוחמר עונשו של אדם שהורשע בביצוע מספר רב של עבירות מין בשלושת בנותיה של אשתו. אלו כללו ניסיון אינוס בת משפחה, ריבוי עבירות ניסיון למעשה סדום בבת משפחה, ריבוי עבירות מעשים מגונים בבת משפחה וריבוי עבירות הטרדה מינית. בית משפט זה קבע כי חומרת העבירות, ריבוי הקורבנות והתמשכות המעשים (על פני תקופה של 3 שנים) מחייבים החמרה בעונש כך שבמקום עונש מאסר בפועל של 10 שנים, שנתיים מאסר על-תנאי ופיצוי של 35,000 ש"ח יוטל עונש של 12 שנות מאסר בפועל בצירוף מאסר על-תנאי ותשלום פיצוי.

מכל האמור נובע כי העונש שהוטל על המערער, ואכן עונש חמור הוא, אינו חורג ממדיניות הענישה הנוהגת באופן המצדיק את התערבותו של בית משפט זה. יתרה מכך, לטעמי השילוב של ריבוי המעשים, שבמקרה של הבת הגדולה עולים לכדי מסכת התעללות של ממש אשר התפרשה על פני תקופה ארוכה בת שלוש שנים, ריבוי הקורבנות, הערכת המסוכנות הבינונית ולקחת האחריות המצומצמת של המערער מצדיקים כולם את העונש שהוטל עליו. עוד אוסיף כי בניגוד לטענת המערער וכפי שתואר לעיל כל הנסיבות האישיות הרלוונטיות בעניינו כגון מצבו הבריאותי, עדות נפגעות העבירה שנחסכה בעקבות הודאתו ופנייתו לקבלת טיפול נלקחו בחשבון במסגרת גזר הדין ולשיטתי ניתן להן משקל הולם.

15. לבסוף, גם בטענות המערער בנוגע לתסקיר שניתן בעניינו לא מצאתי ממש. כפי שהוסבר על ידי בית משפט זה, התסקיר נועד לסייע לערכאה הגוזרת את דינו של הנאשם לתת משקל הולם ולהתייחס ברצינות הנדרשת לתכלית השיקומית בענישה (ראו ע"פ 1399/91 ליבוביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד מז(1) 177, 186-187 (1993); ע"פ 3472/11 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 11-14 לפסק דינו של השופט זילברטל (3.9.2012)). לצורך כך, קובע סעיף 37(ב) לחוק כי "בתסקיר כאמור רשאי קצין המבחן להמליץ לפני בית המשפט על טיב העונש שיש בו, לדעתו, סיכוי להחזיר את הנאשם למוטב" (ההדגשה הוספה - מ.נ.). ברי שאין כל חובה שקצין המבחן אכן ייתן המלצה קונקרטית לעניין העונש שיוטל על הנאשם. הימנעותה של קצינת המבחן מלתת המלצה קונקרטית בעניינו של המערער אינה יכולה לשמש טענה נגד העונש שהוטל עליו ובוודאי שאינה יכולה לשמש טעם להתערבותו של בית משפט זה. יתרה מכך, בעניינו של

המערער קצינת המבחן הסבירה במפורש כי נמנעה ממתן המלצה בשל התרשמותה כי במצבו הנוכחי של המערער, בין היתר לאור לקיחת האחריות המצומצמת שלו, לא תהיה תועלת להתערבות טיפולית. מכאן שלא מדובר במחדל בלתי מוסבר של קצינת המבחן, אלא במסקנה מנומקת עליה נסמך בית המשפט המחוזי, ובצדק, בקבעו את עונשו של המערער. התרשמות זו של קצינת המבחן גם קיבלה חיזוק ואישוש בתסקיר המשלים ובהערכת המסוכנות שהוגשו לקראת הדיון בערעור. כאמור, חיזוק זה הובא בתסקיר המשלים על אף התיקון שנעשה בו לטעות שנפלה בתסקיר המקורי בנוגע למועדי ביצוע העבירות. בכך יש משום מענה לטענתו של המערער בעניין זה. על כך אוסיף כי בכל מקרה סעיף 37(ד) לחוק קובע כי "הטענה כי התסקיר שהוגש לבית המשפט לא נערך לפי הוראות סעיף זה אינה עילה לערעור" (ראו לעניין זה רע"פ 1021/07 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 26 לפסק דינו של השופט מלצר (30.12.2009)). די בכך על מנת לדחות את הערעור בכל הנוגע לתסקיר.

16. סוף דבר – דין הערעור להידחות. על המערער הוטל עונש שהולם את חומרת המעשים שביצע. קורבנותיו הן שתי ילדות צעירות שגופן ונפשן חוללו דווקא על ידי מי שאמור היה להגן עליהן. אין מקום להתערבותנו בגזר הדין.

ה נ ש י א ה

השופטת א' חיות:

אני מסכימה.

ש ו פ ט

השופט מ' מזוז:

אני מסכים.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק דינה של הנשיאה מ' נאור.

ניתן היום, כ"א שבט, תשע"ה (10.2.2015)

שופט

שופטת

הנשיאה
